

Grindavísan

Árle det var om sommeren,
månen skinner så bleg,
tågen svinder for solen hen,
som nylig af havet steg.

*Raske drenge grind at dræbe
det er vor lyst.*

2. Hele naturen får liv paany
og hilser den unge dag;
alle smaafugle i morgengry
opaagne med muntert Slag.

3. Saa siger Jógvan den havnemand,
han er sig en fisker brav:
"Dette må være en dag, forsand,
at fare sig øster i hav."

4. "Tungt det er at ligge på land,
når lysten at fare er stor,
og tungt det er for en gammel mand
at tage mod knubbede ord."

5. Gik han så rundt i den hele Havn
og banked på alle døre,
venligt han kaldte hver mand ved navn,
men ingen vilde hannem høre.

6. Den havde ingen hu til søen,
og hin havde andet at gøre,
nogle vare alt gangne på trøen,
men tolv havde intet snøre.

7. Tænkte da Jógvan, den gamle mand:
"Gud signe de flittige drenge!
Den, som dygtigt arbejder på land,
kan mindre til søen trænge.

8. Men den, som ligger af lyst på land,
han er vist på gale veje;
og hvad skal man sige om sådan mand,
som ej har et snøre i eje!"

9. Fandt han dog endelig drenge tre,
som vilde med hannem fare;
blideligt han dem takkede
og bad dem at være snare.

10. Skyndte de sig til søen hen,
hver mand med sit homlebånd,
robuksen bandt de om stærken lænd,
og en havde kaggen i hånd.

11. Lunner de ud af nøstet drog
og lagde dem så i rad,
gamle Jógvan til nøglen tog,
som agter i rongen sad.

12. Grebe om åretollene fat
og støttede båden med knæ,
droge den så i søen brat
henover det runde træ.

13. Vanten de satte på årelommen,
med kraft fik de båden i gang,
da de for Skansetangen var kommen,
de sang en gudelig sang.

14. Ro de så hen forbi Boren ned,
så hårdt de søerne sloge,
da de var kommet til Storemed,
de til deres snører toge.

15. Gamle Jógvan var andøvsmann,
så vel kan han lægge med,
fik da hver mand sit snøre istand,
det raste i grunden ned.

16. Fik da hver mand sit snøre i gang,
det sendte på dybet ned;
ikki længe det roligt hang,
så lystigt de fiske bed.

17. Dagen var stille, ej mindste vind,
i bugterne tågen lå,
Jógvan sad og tænkte på grind,
han ud over havet så.

18. Havet var glat som et slebet spejl,
kun strømmen krusede vandet.
Jógvan tænkte: "Det slår ej fejl,
her er en grind under landet!"

19. Som han nu sad og spejdede trindt,
han stråler så højt at stige.
"Der så jeg blåsteret af en grind!"
han hastelig monne skribe.

20. "Snørerne ind og årerne ud,
gudsdød, jeg ser hende end.
Sæt masten op og gør grindebud,
og båden med snarhed vend!"

21. Sjóstúkan hejstes i højen mast,
mod fótalunner de spændte,
roede, så årerne næsten brast,
og båden på havet vendte.

22. "Jesus give, hun måtte dø,
og Gud beskære os lykke;
til kirken i Våg på Suderø
jeg skænker et altersmykke!"

23. "Og gid hun benene lægge må,
det er en gruelig flok,
de fattige skulle min bådspart få,
jeg selv får alligevel nok."

24. Således talte den fromme mand
og roede af al formue;
at súpannakíkar ere mænd,
man her kunne klarligen skue.

25. Østen for Nolsø grinden lå,
og vel bar strømmen til;
hvis nolsinger bare passer på,
vist fangsten lykkes vil.

26. Nolsinger kan man lide på,
de tiden ej monne spille;
udkik at holde til fjelds de gå,
og det både årle og silde.

27. Malle-Jógvan på fjeldet stod,
han så den sjóstúk i mast,
hvem han iled på letten fod,
han knapt kunde tale af hast.

28. "Grind for østen," han pressed' frem,
"hun næsten er nord á Bue!"
Straks fore fra Nolsø både fem,
og dygtigt at ro de due.

29. Glaverne lyste, og budene gik,
i Havn blev der megen larm.
Hver mand i flasken en dråbe fik,
den gemte forsigtig i barm.

30. Grinden var stor, dertil helt spag,
af både vare der nok;
aldrig der gaves en bedre dag
at dræbe en sådan flok.

31. Amtmanden var ej sidste mand,
ham fulgte landfogden efter;
jægerne stødte "den Røde" fra strand
og roede af alle kræfter.

32. "Skynd jer!" råbte de havnemænd,
"og glem ikke grót skuden,
ellers får vi kun straf igen
fra amtmanden og fra fuden.

33. Bedst at holde den nord i Sund,
vi kunne ej bedre gøre,
der dør den vist nok i samme stund
imellem Kvalvig og Øre."

34. Straks sloge de både en mægtig kreds
agter omkring de hvaler,
der svømmede glade og veltilfreds
og leged' med deres haler.

35. Stor er Gud i menneskens værk,
han underfuldt alt monne føje:
skønt hvalen han gjorde så såre stærk,
den skal sig for manden bøje.

36. Langt mod sønden og højt mod nord
han sine velgerninger sender;
jeg ser dem på fjeld, i dal, i fjord,
hvorhen jeg mit øje vender.

37. Og lysteligt er det at se den hval,
når han sig tumler på havet,
snart højt på bølgen, snart dybt i dal,
snart under søen begravet.

38. Af kådhed sprøjter han bølgen blå,
snart højt han sit hoved løfter,
han kraftigt monne med halen slå,
styrter mod dybet og snøfter.

39. Godmodig er han, som han er stærk,
han kender ikke sin vælde,
ellers måtte sit dristige værk
forfølgeren snart undgælde.

40. Han lader sig drive med stene små,
som søjden rekes på fjeld;
godvilligt han monne i døden gå
til færingers største held.

41. Mellem Strømø og Østerøen
sig strækker et sund så langt,
og nord for Kvalvigs og Strømnes bøn
bliver det smalt og trangt.

42. Her de kyster af hviden sand
hinanden sig broderlig nærme
og indeslutte det stille vand,
som høje fjelde beskærme.

43. Det er den bedste plads, forsand!
så lyder fra hver mands læbe,
som findes på hele Færø land
til grindehvaler at dræbe.

44. Een båd i tidlig morgenstund
begyndte de hvaler at drive;
men da de var komne nord i Sund,
var bådene tredsindstyve.

45. Roligt svømmed den hele hær,
så længe den landet ej kendte,
men da den i sundet kom kysten nær,
da blev den bange og vendte.

46. Dog for silde den flugten tog,
ej længere vej var åben;
lystigt mændene mod den tog
med skarpe, hærdede våben.

47. Nogle stukke med lange spyd,
og andre med knive skare;
hver mand gjorde sin dont med fryd,
slet ingen ænsede fare.

48. Hård var striden og kostede blod,
her kunde man få at vide,
at Færøs drenge med mandemod
tør gå i kampen og stride.

49. Til grinden iler med glæde enhver;
det rinder ingen i tanke,
at mellem døden og ham der er
ikkun en skrøbelig planke.

50. Hisset knuses en båd med brag,
den fyldes med blodigt vand;
her får en mand et vældigt slag
og bæres, som død, på strand.

51. Her hersker bulder og larm og råb,
forvirring over al måde;
her trænger sig i en broget hob
mennesker, hvaler og både.

52. Men når hver hval ligger død på land,
indtræder orden igen;
trætte de ragstermænd på sand
sig strække ved hvalerne hen.

53. Amtmand og foged og sysselmand
begyndte nu at vurdere,
travle de gå på den flade strand
de hvaler at nummerere.

54. Før tog landet den halve part,
det halve til mændene gik,
dog denne deling ej havde art,
de rige det meste fik.

55. Takket være vor konge god,
vi alle af ham beskyttes;
han den forordning udgive lod,
hvorefter nu hvalen byttes.

56. Hurtigt hvalen nu skiftet blev,
helt store de bådsparter vare,
med glæde enhver sit arbejde drev,
for atter til hjemmet at fare.

57. Hvor man kom frem på den lange fjord,
de både så sagtelig ro,
dybt ladte med grind til gribebord,
da ere de færinger fro.

58. Højt toner i stille midnatsstund
til Herren, som hvalen gav,
de fromme salmer fra hjertets grund,
henover det rolige hav.

Christian Plöyen yrkti Grindavísuna. En ny Vise om Grindfangsten paa Færøerne, trykt i Kjøbenhavn Aar 1835. Plöyen (1803-1867) var fúti í Føroyum 1830-1837 og amtmaður 1837-48. Lagið er frá vísuna Burmand holder i fjeldet ud, nr. 8 í Danske kæmpe- og folkeviser. jd.

